

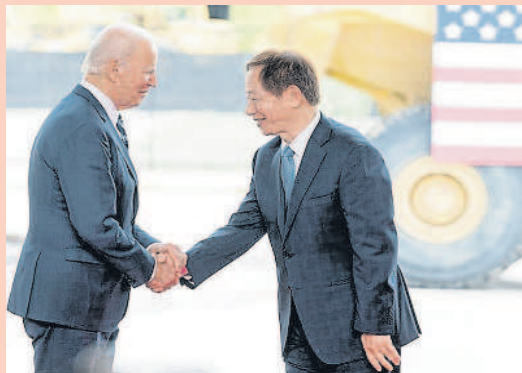
La batalla pels xips

Miller mostra com els xips van obrir la globalització, van canviar la vida i avui viuen una pugna global

Justo Barranco

"La globalització està a les acaballes, i el lliure canvi, també. Molta gent en continua anhelant la tornada, però no crec que passi". Són paraules de l'home que va fundar una empresa de què en gran part depèn el món modern i que va impulsar la globalització fa dècades, quan treballava en empreses nord-americanes: Morris Chang, fundador del gegant TSMC, la Taiwan Semiconductor Manufacturing Company, l'empresa que fabrica xips amb més precisió. De fet, Taiwan produeix un 37% de tots els xips nous. Les declaracions de Chang van tenir lloc a la inauguració de la Fab 21, la nova fàbrica de xips que TSMC obrirà a Phoenix, a Arizona, i a la inauguració de la qual a finals de l'any passat Joe Biden, després de donar-li les gràcies, va assegurar que "la fabricació americana ha tornat, amics".

Potser l'afirmació de Biden és massa optimista, assenyalava Chris Miller en l'absorbent *La guerra de los chips*, perquè en gran part l'empresa taiwanesa i grups coreans com Samsung obren nous centres als Estats Units per apaivagar el país i fabricar xips de defensa i altres infraestructures que és millor fabricar internament, però continuant produint la immensa majoria a fora, malgrat la pluja de milions de l'actual Administració dels Estats Units. En tot cas, és evident que els temps són uns altres per a un dels productes que va obrir la globalització abans que tingués nom creant complexíssimes cadenes de disseny, de fabricació i de submi-

CAITUN O'HARA / BLOOMBERG

LA GUERRA DE LOS CHIPS
Chris Miller
Península, Barcelona, 2023
542 p. | Paper, 22,90 € |
E-book, 9,99 €

nistrament internacionals.

Gairebé no pensem mai en els xips, assenyalava Miller, malgrat que han perfilat el món modern i la fortuna dels països ja depèn del seu poder de computació. No només això: la primàcia militar dels EUA neix principalment de la seva desventura a l'hora de fer servir militarment els xips. Per això, proposa en aquest llibre un viatge que és gairebé un repàs de la història a partir de la segona meitat del segle XX i en què es barregen les necessitats de la indústria militar, i l'amenaça que

va suposar l'Sputnik, amb l'arribada als EUA de talents d'arreu del món que fugien de la guerra o de la Xina maoista per configurar el món de Silicon Valley, la vall del Silici en què uns quants visionaris estaven convençuts que la miniaturització dels transistors podia canviar el futur i estendre's a tota mena d'usos quotidians més enllà de les armes.

El llibre recorre l'ascens en aquest camp de Taiwan o el Japó gràcies als interessos dels EUA a crear lligams econòmics a Àsia, però també per les seves polítiques industrials, personatges com ara Chang o Akio Morita i molts robaris de patents. Un camí que ha seguit la Xina, que va adquirir fabricants d'altres països, va robar tecnologia i va posar milers de milions en les seves firmes, fins a crear mal-estar als EUA, que li han imposat tota mena de restriccions, sobretot tenint en compte que les guerres del futur giraran entorn dels xips. Inverteixi el que inverteixi la Xina, diu Miller, l'actual cadena de subministrament multinacional tindrà un cost desorbitat per a un país tot sol. Així sí, l'illa de Taiwan avui aporta els xips pels quals aposten els dos exèrcits.

Biden saludant Mark Liu, actual cap de TSMC, a Phoenix

Josep Soler Alberti

economista i conseller executiu d'EFPA Espanya

No dispareu a l'estalviador!

Oscar Wilde explicava als seus periples nord-americans els gallets fàcils del Far West per resoldre disputes. Davant d'això, "es protegien" els pianistes que amenitzaven balls i whisky amb un cartell premonitori que demanava: "No disparin al pianista". I de vegades continuava: "Fa el que pot". Doncs bé, els estalviadors actuals són indefensos èmuls dels pianistes. Davant de qualsevol baralla política o econòmica, els posseïdors d'un Colt desenfunden i disparen a l'esforçat estalviador des de molts flancs.

El perill venia de lluny. La crisi financera va començar, a partir del 2008, un llarg període de tipus d'interès molt baixos i negatius per facilitar la recuperació econòmica amb endeutament gairebé de franc. Es facilitaven els projectes a crèdit a canvi d'enfonsar l'estalviador modest en una misèria literal. La baixa inflació de llavors (la mala punteria dels cowboys del saloon) permetia al pianista continuar tocant, i a l'estalviador, mantenir amb prou feines poder adquisitiu.

A partir de la primavera de l'any passat, les coses van canviar, amb el vendaval inflacionista i, finalment, les pujades de tipus d'interès. Semblava que arribaven satisfaccions per als estalviadors. Tot i això, els anys de turbulències, de poca confiança en institucions i mercats i la pobra educació inversora a què s'havia condemnat els estalviadors retenien una gran part de l'estalvi en comptes, dipòsits i instruments conservadors no retribuïts. I fins ara, quan no només neguen a l'estalviador les remuneracions que ja reben les entitats financeres a canvi dels seus actius crediticis, sinó que l'últim any i mig la inflació també ha minvat amb força el patrimoni financer de les famílies. Amb inflacions

d'un 3%, un 5% i, fins i tot, un 10%, les remuneracions s'han estancat a un 0% (nominal) o poc més. Els tres ja han ferit greu-ment l'estalviador.

Poc satisfet amb la pauperització dels petits estalviadors (els que no saben o no es podien permetre invertir a la borsa), el Govern central (el xerif per al pianista) ha fet una nacionalització dràstica de l'estalvi inveni-

tivat, els plans de pensions. La rotunda reducció de les aportacions a plans individuals i la incapacitat d'oferir alternatives amb plans empresarials col·lectius ha estat una altra ràfega de trets amb traïdoria. Per si faltessin atacs, l'IRPF de l'estalvi s'encareix, les amortitzacions d'hipoteques no es faciliten i el Tresor, en època digital, força alguns sacrificats estalviadors a cues interminables a prop del Banc d'Espanya per obtenir uns rendiments nets de les Lletres que tampoc no preserven el poder adquisitiu dels diners en termes reals.

Com el cartell que va citar Wilde, l'estalviador "fa el que pot", que no és gaire. De moment, peti qui peti, continua estalviant. Contra el que es va anunciar després de la pandèmia que s'esgotarien les reserves d'estalvi acumulades durant el confinament, torna a créixer l'estalvi. N'hi ha que se sacrifiquen per continuar tocant i d'altres continuen "disparant" a l'estalviador pianista. |

DELUXE

Dana Thomas

Superflua
Barcelona, 2023
436 p. | Paper, 24,90 €

El luxe ha perdut l'esplendor, assegurava Dana Thomas, l'autora de *Fashionopolis*, en aquest assaig del 2007 que ara recupera l'editorial Superflua. Un llibre en què certificava com el luxe ha canviat la manera de vestir de la gent i ha reorganitzat el nostre sistema econòmic de classes, fins al punt de canviar la nostra manera d'interactuar i entrar a formar part del nostre teixit social. Però a partir de sacrificar en el trànsit la seva integritat, soscavar-ne els productes i desposseir-los del que els feia especials.

FILOSOFIA PARA DIRECTIVOS

Rais Busom

Lid Editorial
Madrid, 2023
188 p. | Paper, 22,95 €

La filosofia no s'ha ocupat especialment del món de l'empresa, evidència l'autor, però fa segles que parla d'ètica, lideratge, governança, presa de decisions i càlcul. En definitiva, de saber i poder. Dues voluntats antagoniques que aquest llibre pretén harmonitzar; pretén arribar al balanç entre la voluntat de saber i la voluntat de poder que constitueix la clau de la gestió efectiva. Busom no proposa que els directius es deixin aconsellar per filòsofs, sinó que apren- guin a filosofar per ells mateixos.

DESARROLLO TUS PRINCIPIOS

Ray Dalio

Deusto
Barcelona, 2023
250 p. | Paper, 19,95 €

Ray Dalio (Nova York, 1949), fundador de Bridgewater, el *hedge fund* més important del món, sintetitza en aquest llibre, gairebé un quadern de pràctiques, les claus de la seva supervendes *Principios*. Caracteritzat per un estil d'inversió basat en l'estudi de variables macroeconòmiques però també de la història, Dalio proposa un camí pràctic, ple de preguntes que esperen resposta a les mateixes pàgines, perquè els lectors trobin els seus propis principis per aplicar d'acord amb els seus valors i objectius.